

2011-03-10 (uppdaterad 2011-04-17)

Miljöförbundet Jordens Vänner:s och Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen:s ställningstagande i kärnavfallsfrågan

Kärnavfallsfrågan motiverar omställning till förnybar energi

Kärnkraften fortsätter att producera avfall som utgör ett hot mot livet i mer än 100 000 år framöver! Miljöförbundet Jordens Vänner och Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen anser att samhället idag inte hanterar avfallsfrågan på ett ansvarsfullt sätt.

Ta kärnavfallsfrågan på allvar! Sluta producera mer avfall!

Det är orimligt att hävda att det finns en säker förvaringsmetod – som kan fungera under hundratusen år framöver – för ett så farligt avfall. Det är inte möjligt att garantera säkerhet över sådana tidsperioder. Detta gäller oavsett val av metod! Vi kan helt enkelt inte överblicka geologins och samhällets utveckling så långt framåt.

Vi menar därför att första prioritet måste vara att sluta producera kärnkraftsavfall. Stäng kärnkraften och ställ om till energieffektivisering, energisparande och förnybar energi! Det gäller att minimera mängden avfall att handskas med. Kärnkraftens kostnader är idag grovt underskattade med tanke på att avfallsfrågan kommer kräva ett stort engagemang från samhällets sida inom både överskådliga och oöverskådliga tidsrymder.

Forsmark – ingen säker lösning på avfallsfrågan!

Att Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) framhäver ett bergrumsförvar i Forsmark som säkert är tvivelaktigt av flera skäl. Det planerade bergrummet i Forsmark ligger vid Östersjökusten. Om en läcka sker kan Östersjön förorenas vilket skulle ge följder för hela ekosystemet och alla de miljoner människor som bor i Östersjöns kustområden. Att bergrummet också ligger precis intill ett aktivt kärnkraftverk utgör dessutom en risk för att avfallsarbetet abrupt måste avbrytas om en olycka uppstår vid kärnkraftverket.

Enligt Miljöbalken krävs att SKB undersöker flera rimliga alternativ för förvaret. Vi är inte ensamma om att framföra kritiken att alternativa förvaringsmetoder undersökts i alltför liten utsträckning. Vi hävdar också i likhet med många andra aktörer att det finns otillräcklig kunskap om flera aspekter av den metod som föreslås. Till exempel bristande forskning kring risk vid jordbävningar samt hur de tänkta kopparkapslarna och bentonitleran kommer att fungera som skyddsbarriärer över tid. Av dessa skäl menar vi att Miljödomstolen, Strålsäkerhetsmyndigheten och i sin tur regeringen idag omöjligt kan avgöra om detta är bästa metod.

Vi kräver insyn och forskning oberoende av industrin!

Kärnkraftsindustrin har ett egenintresse i att kärnavfallsfrågan framställs som löst eftersom de vill fortsätta driva kärnkraftverken. Det är orimligt att låta kärnkraftsindustrins eget bolag SKB – ett privat företag med rätt att skydda information som företagshemligheter – driva merparten av forskningen om en lämplig hantering av avfallsfrågan. Vi menar att de pengar som gått till att finansiera forskning om slutförvar hittills använts oansvarigt. I stor utsträckning har de gått till att underbygga ett ensidigt förespråkande av den metod som SKB nu föreslår i Forsmark.

Vi kräver fullständig demokratisk insyn i SKBs arbete samt en lagändring som lägger ansvaret för att ta fram kunskap om olika alternativa metoder på flera från industrin oberoende aktörer. Vi kräver vidare att fullständig meddelarfrihet gäller för all personal på de företag som åtar sig uppdrag. Det är fatalt om de som upptäcker felaktigheter eller tvivelaktiga data inte kan meddela detta utan att "få sparken" på grund att de blivit stämplade som illojala mot sitt företag.

Samråd innan ansökan!

Miljöbalkens krav på samråd innan ansökan har inte uppfyllts. Bland annat har Östhammars kommun, där Forsmark ligger, flera gånger nämnt vikten av samråd kring säkerhetsanalysen för förvaret. I säkerhetsanalysen tydliggörs vilken modell som SKB använt sig av för att bedöma risker. Trots detta har samråd kring säkerhetsanalysen inte genomförts.

Fram för en demokratisk process!

Vi kräver sist men inte minst att allmänheten bereds större möjligheter att ta ställning till kärnavfallsfrågan i en verkligt demokratisk process. Det är orimligt att förvänta sig att våra förtroendevalda kan ta ställning till en sån här fråga på ett genomtänkt sätt så länge frågan inte mer allsidigt belysts och diskuterats i samhället i stort. Centralt i detta sammanhang är att diskutera avfallsfrågan som sammanhängande med frågan om kärnkraftens framtid.

För mer information kontakta:

Miljöförbundet Jordens Vänner
Box 7048
402 31 Göteborg
Tel: 031-121808, fax: 031-121817
E-post: info@mjbv.se
Hemsida: www.mjbv.se
Pg 602 83 48-8, bg 5983-6643

Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
Tel. 08 - 84 14 90
E-post: info@folkkampanjen.se
Hemsida: www.folkkampanjen.se
Pg 300 90-5